

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1908, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 154. — STEV. 154.

NEW YORK, FRIDAY, JULY 2, 1926. — PETEK, 2. JULIJA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV.

SKRČENO LAŠKO ČASOPISJE

Najbolj kratke domače novice, brez inozemskih, to je cilj novih dekretov za ekonomijo. — Za vsako provinco po en list. — Osebni žurnalizem je obsojen na pogin. — Mussolini pravi, da bo zmagal v tem boju.

RIM, Italija, 1. julija. — Revolucijonarna transformacija italijanskega časopisja, v katerem se bo priobčevalo le enostavna dejstva dogodkov v domači deželi, a nikakih inozemskih novic, je cilj fašistovskega ekonomskega načrta. Povelje kabineta, da se skrči vse liste na šest strani, je prvi korak v tej smeri.

Napoloficielni list Tribuna izjavlja, da bo najprej izločil podrobna inozemska poročila in nato polagoma šport, umetnost in literaturo ter poročila o sodnijskih slučajih, posebno takih, ki se tičejo zločinov.

Imeli bomo suhe liste, omejene na najbolj bistvene komentarje, — pravi Il Tevere, skrajni fašistovski organ, ki ironično dostavlja: — Zalibog, da ne bomo mogli izvedeti, kaj se godi ob bregovih Potomaca.

Impero vidi v skrčenju delo ženija ter izjavlja, da je postal dnevni žurnalizem naravnost škandalozno trošenje papirja.

Glede listov izven velikih mest je izjavil Turati, generalni tajnik fašistovske stranke:

— Vsaka provinca ne more imeti več kot en čas, kateri bo objavil povelja stranke ter na kratko pojasnil politična dejanja fašizma. Ves ostali prostor bo posvečen delu, katero se bo izvajalo.

Osebni žurnalizem, je izjavil Turati, je obsojen na pogin. — Trdno sem sklenil uničiti neštivilne tedenske liste, ki se sicer pečajo z narodnimi problemi ter širijo osnovne fašistovske ideje, ki pa predstavljajo le osebno trpkost ter literarno nestrpnost urednikov.

LONDON, Anglija, 1. julija. — Benito Mussolini je baje rekel:

— Pred menoj je bitka, v kateri hočem zmagati, bitka za ekonomsko restavracijo Italije. V drugih bitkah, v katerih se je moral boriti fašistovski režim, je zmaga že izvojevana. Sedaj posvečam resno pozornost restavraciji trgovske bilance ter štabilizaciji lire.

V nadaljnjih svojih izjavah je rekel:

— Pomožna sredstva bodo mogoče involvirala težkoče za posamezne osebe ali razrede, a boljše je, da trpijo ti kot da bi trpel ves narod.

Prepričan sem, da bodo nove omejitve, katere sem naložil ekonomskemu življenju Italije, sprejete, ne le brez opozicije, temveč z navdušenjem. Če bi pozval Italijane, naj delajo po deset ur na dan mesto po devet, sem prepričan, da bi pristali v to. Spoznavajo namreč, da ni za temi regulacijami vladna kaprica, temveč narodna potreba. Vedo, da sem dal jaz sam vzgled s tem, da sem delal po štirinajst ali celo po osemnajst ur na dan.

— Odredbe, katere sem uveljavil in ki bodo še uveljavljene, bi ne mogle biti sprejete pod režimom socializma ali potom puhle parlamentarne razprave. Izvirati morejo le iz modre, trdne in dobrohotne avtoritete države, ki združuje v sebi sile tako delodajalcev kot uslužbencev ter jih uporablja v dobro celokupnosti.

— V Italiji smo dosegli to, kar so poskusili ruski boljševiki in kar se jim in posrečilo. Uničili so kapital. Mi se ga poslužujemo v skupen dobrobit.

Ostra kampanja proti pogodbam z Italijo.

BEOGRAD, Jugoslavija, 30. junija. — V govoru glede združitinskega odloka Korčula je trdil hrvaški poslanec Stefan Radić, da je jugoslovanski minister za zunanje zadeve Ninčić podpisal pogodbe, sklenjene z Italijo, ne da bi prišle njih vsebine.

Hvatje so vodili tekmo zadnjih petnajstih dni ostro kampanjo proti tem pogodbam, ker škodujejo hrvaškim interesom. Velele na-

vedb Radić so zavzeli napadi oficijelne značaj ter prete povzročili resne komplikacije. Pogodbe pa je že v soboto dobrih jugoslovanski parlament.

2000 ljudi išče pogrešnega otroka.

Od desetih večerj zvečer je dva tisoč ljudi zamaš preiskavalo gozdove in močvirja v okrožju desetih milj od tiskaj, da najdejo sled štiri leta stare Margaret Berkely, hčerke Charlesa Berkely. Domnevajo, da je otrok utonil.

Pričetek nove "osušitve" dežele.

Z dnem 1. julija se je pričelo novo osuševanje Združenih držav, ki je bilo vpričo držano že neštoto krat. — General Andrews se je podal na bojno polje s 4000 junaki in borci.

WASHINGTON, D. C., 1. julija. — Pomožni zakladniški tajnik general Lincoln Andrews, vrhovni prohibicijski borce, je reorganiziral svoje bojovite čete, da bo lahko danes pričel z novo in še bolj energično kampanjo za izvedenje splošne suše.

Danes je namreč prvi dan novega fiskalnega leta in raditega je od danes naprej na razpolago \$29,000,000 za izvedenje prohibicije. Armada, ki je podrejena generalu v ta namen, šteje sedaj nekako 4000 glav. Glavno stremilje je prohibicijskih čet bo preprečiti vtihtapljanje žganja, posebnost iz Canade ter ustaviti izpreminjanje denaturiranega alkohola v strupeno pijačo, ki je sedaj na trgu.

Razventega nameravajo izporditi s trga resnično pivo, ki pa je v večini slučajev vse nekaj drugega kot pivo.

Ustvarjena sta bila dva mobilna zbora, obsegajoča po 88 mož. Mejni prohibicijski straži je bilo pridelenih 235 nadaljnjih ljudi in 51 "tajnih" volonov, kojih naloga je nadzorovati krajevne prohibicijske in druge uradnike ter zbirati proti njim dokaze, če obstajajo, da delujejo skupno z butlegarji.

Ferdinandov avto ne prinaša sreče.

Avtomobil, v katerem je bil ustreljen avstrijski prestolonaslednik Ferdinand, je naprodaj. — Kmetje pravijo, da je začaran.

PARIZ, Francija, 1. julija. — Dnevi temnih intrig, zarot in političnih umorov, ki so se končali z izbruhom svetovne vojne, so bili vzbujeni vsled poročil iz Beograda, da je naprodaj avtomobil v katerem sta bila ustreljena v Sarajevu avstrijski prestolonaslednik Frane Ferdinand in njegova žena Sofija.

Avtomobil je kupil za par dinarjev neki Bosanec, a praznovorne prebivalci trdijo, da je napravil slabo kupcijo ter pripoveduje, jo čudne povesti glede slabe sreče, ki zasleduje one, ki se poslužujejo tega avtomobila.

To je velik avtomobil s šestimi sedeži ter je kričeče pobarvan. Nadvojvodi ga je dal na razpolago general Potiorek, takratni governer Bosne in Hercegovine.

Po tragediji je ostal avtomobil v neki garaži v Sarajevu predno bi ga prevedli na Dunaj, a ko je izbruhnila vojna, je bil avtomobil kmalu pozabljen.

Ko je anektirala Jugoslavija Bosno, se je polastil avtomobila za svojo osebno porabo novi governer dr. Srškić. Dobro informirani pa trdijo, da ga je rajše zopet prodal po celi vrsti nepojasnjenih nesreč, vsled katerih je postal prepričan, da je avtomobil začaran.

Neki bogat bosanski trgovec, ki je postal naslednji lastnik avtomobila, je kmalu sklenil slediti zgledu governerja. Ko pa se je peljal k kupcu, se je avtomobil prevrnil brez očividnega vzroka ter ga ubil.

Zarota proti kralju Alfonzu.

Francozi so baje prepričali izvršitev zarote, ko je namen je bil umoriti kralja Alfonza. — Policija je prišla anarhista, katerega so iskali radi umora kardinala leta 1923.

PARIZ, Francija, 1. julija. — Španski kralj Alfonso je večer zapustil Pariz, in francoska policija je prišla zopet prostostje dihati. V kolikor je prišel vpoštev španski kralj, je bilo potovanje skarno zadovoljivo in oba, on in kraljica Viktorija, sta lahko počela kar sta hotela. Več kot enkrat sta se izmuznila svojemu spremstvu, in policija je morala prežveti marsikatero mučno uro, da ju zopet izsledila.

Strogo nadzorovanje anarhističnih in španskih revolucionarnih krogov zadnjem času je razkriilo dejstvo, da se nekaj pripravljalo.

Pet mož z argentinskimi potnimi listi je dospelo v pričetku maja v neko francosko pristanišče. Zasedla jih je policija, kakor hitro so prišli v Pariz. Dva mlada moža te skupine sta se nastanila v mirnem penzionatu.

Eden teh je bil Quedia Francisco Ascaso, rojen v Ludevaru na Španskem leta 1901, mehanik in natak, motoren anarhist in eden morilcev kardinala Siofevilla y Romero, nadškofa iz Saragoze junija meseca leta 1923.

Tovariš Ascaso je anarhist Bonaventura Duretti, rojen v Leonu na Španskem leta 1896, spreten vlomilec ter včasih tudi mehanik.

Pretekli petek, ob sedmih zjutraj, so sklenili štirje uradniki aretirati dvojico ter so zavzeli pozicije v bližini njih stanovanja. Ko sta prišla ven, so jima policisti sledili ter maenkrat navalili na oba. Duretti je lahko aretirali, a Ascaso se je pričel boriti in čeprav je potegnil svoj revolver, se ga ni mogel poslužiti oba sta imela nabasane revolverje ter v žepih nadaljne naboje.

Ascaso je imel tisoč pesov v gotovini, potrdilo za nakup močnega italijanskega avtomobila in naslov garaže, kjer je bil avtomobil pripravljen. V sobi so našli tri kabarinke in 240 nabojev. Na policijski postaji sta priznala, da sta imela namen umoriti španskega kralja. Ascaso pravi, da sta nameravala, iti na železniško postajo, kjer bi se kraljevski vlak zadnjikrat ustavil predno bi prišel v Pariz, nakar bi se poslužila revolverjev ali karabink. Če bi se atentat ne posrečil, bi ga ponovila v Parizu. Ascaso je tudi priznal, da je umoril nadškofa iz Saragoze, a rekel, da je poštno zaslužil v Argentini denar, katerega je imel pri sebi.

LONDON, Anglija, 1. julija. — Velika ljudska množica, obstoječa v glavnem iz španskih podaničkov, je priredila bučen sprejem kralju Alfonzu in kraljici Viktoriji, ko sta dospela semkaj.

Kraljevska dvojica je potovala iz Pariza preko Calais in Dovera. Ko se je izkrcala v Doverju, ju je sprejel španski poslanik, ki je spremil kralja in kraljico v London.

Od takrat naprej je šel avtomobil od rok do rok. Končno ga je zadnji teden kupil dr. Ragibkvara za poštno službo med Imotskom in obaljo, a nikoli ni hotel plačati sedeža na tem avtomobilu. Kadar vidijo kmetje veliki rdeči avtomobil, ki potuje prazen, napravijo znamenje križa ter hitro izrečejo molitev proti hudobnemu duhu.

130 oseb - je bilo žrtev potresa.

Več kot 100 ljudi je bilo ubitih tekom potresov zadnjega tedna. — Pri zadeti kraji so na Sumatri, v Californiji, Alzaciji in na otokih Sredozemskega morja.

Izza pretekle sobote, ko so se pojavili potresni sunki na istočni strani Sredozemskega morja, so poročali o potresnih sunkih tudi iz drugih delov sveta. Le v enem slučaju pa je bila povzročena izdatna škoda. Na otoku Sumatri, kjer je bilo ubitih več kot 130 ljudi, so povzročili potresni sunki izdatno materijalno škodo. V torko so čutili potresne sunkke v južni Rodeziji v Afriki; skleni potresni sunki so se pojavili tudi v petih mestih, v Štr. burgu, Epinalu, Kolmarju, Mulhausen in Belfortu. Ti sunki pa so bili nato pomembni ter niso povzročili nikake škode.

LOS ANGELES, Cal., 1. julija. — Na obletnico lanske potresne katastrofe je obiskal večer obal južne Californije lahek potresni sunk.

PADANG, Sumatra, 1. julija. — Governer se je vrnil večer z inšpeksijskega potovanja po provinci ter izdal nato izjavo, v kateri je rekel, da je zaenkrat nemogoče ugotoviti število ljudi, ki so bili ubiti tekom potresa v Padangu, ker se je pripetila katastrofa na tržišni dan, ko se je mudilo v mestu veliko ljudi z dežele. Kamenita poslopja v mestu so se porušila.

WASHINGTON, D. C., 1. julija. — Zelo priprosto pojasnilo glede potresa potresov je podal večer dr. William Dowie, ki se peča že dolgo s proučevanjem potresov v vladni zemljemerski službi. So glasno z njegovim pojasnilom je dež glavni vzrok potresov, ki so se zadnji čas pojavili v različnih delih sveta.

Mokrači so le malo potrošili.

WASHINGTON, D. C., 1. julija. — Pred senatnim odsekom, ki preiskuje kampanjske denarne izdatke, je nastopil večer kot priča kapitan Stayton iz Baltimore, ustanovitelj Zveze proti prohibicijskemu amendmentu. Organizacija, ki ima svoj sedež v Washingtonu in ki je postala v teku let najbolj mogočna nasprotnica prohibicije, je izdala iz svoje ustanovitve leta 1918 pa do marea tekočega leta le \$800,000.

LABORITI PROTI KRALJU

V angleški poslanski zbornici se še vedno vrši debata glede premoga. — Nikakega znamenja ni opaziti, da bi bil kmalu sklenjen mir v industriji. — Stavka traja sedaj že dva meseca. — Vsi poskusi so se izjalovili.

LONDON, Anglija, 1. julija. — Poslanska zbornica je debatirala večer o amendmentih k vladni premogovni predlogi, ki je bila sprejeta predvečer šnjim.

Skrajni socialist John Buchanan je sicer sramotil kraljevske osebe, a njegova pripomba je bila hitro zatrta in debata se je vršila mirno naprej, kot se spodobi tako vzvišenemu zastopstvu kot je angleški parlament.

Amendment, katerega je predlagalo več liberalnih članov in ki je določal, da naj se vladno osemurno premogovno predlogo lahko suspendira ali prekliče na temelju resolucije parlamenta, je bil zavrnjen z 230 glasovi proti 25.

Prejšnji ministrski predsednik MacDonald je rekel, da odobrava amendment v principu, da pa bi ne bil zadovoljen z nobeno drugo stvarjo kot s popolnim preklicom predloge glede osemurnega delavnika. Izjavil je, da bi preklical to odredbo prvi trenutek, ko bi prevzel vlado.

Položaj v premogarski stavki vsled večeršnjega sprejema vladne predloge je anormalen in zapleten. Sprejem te predloge ne obvezuje nobenega premogarja, da dela po osem ur na dan mesto po sedem. Kljub sprejemu predloge mora vsled tega vlada v družbi nadaljnjih, ki zagovarjajo osemurni delavni dan dokazovati, bo delo nadaljne ure prispevalo k rešitvi premogovnih problemov.

Včerajšnja parlamentarna zmaga vlade, ni dosedaj niti malo vplivala na voditelje premogarjev. Še vedno pravijo, da so trdni v svojem sklepu, da se bore do konca. Kljub temu pa je to, kar se je zgodilo večer v poslanski zbornici, definitiven korak v smeri proti miru v premogovni industriji. Sprejem premogovne predloge je brez dvoma precej ojačil upanja, da bo kmalu zlomljeno mrtvilo v premogovni krizi.

Pred dvema mesecema je izbruhnila premogarska stavka, a obe strani sta ostali trdovratni kot sta bili izpočetka.

Mirovni napor, vpričo prirojen v različnih krogih, ne najdejo oficijelne podpore niti na tej, niti na oni strani.

Med onimi, ki skušata uravnati zadeve, sta lord Lodenderry in lord Wimbourne, odlična lastnika premogovnikov ter zmerni delavski voditelji kot Henderson, Clines in Hartshorn. Njih napor pa so ostali dosedaj popolnoma brezuspešni.

Nameni Alfonza pri obisku v Angliji.

PARIZ, Francija, 1. julija. — V nekem poročilu iz San Sebastiana na Španskem se glasi, da je pri tem baje niti malo vpoštev.

odšel španski kralj v Anglijo v namenu, da odredi vse potrebno za zaroko svoje najstarejše hčerke Beatrice s princem of Wales, Konvencionalna vprašanja ne pridejo pri tem baje niti malo vpoštev.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba uga jala, posebno še, ako boste vpoštevati svojo korist in našo zanesljivo ter točno potrebo.

Dinarji		Lire	
Din.	500	\$ 9.45	Lir 100 \$ 4.35
Din.	1,000	\$ 18.80	Lir 200 \$ 8.40
Din.	2,500	\$ 46.25	Lir 300 \$12.30
Din.	5,000	\$ 92.00	Lir 500 \$20.00
Din.	10,000	\$183.00	Lir 1000 \$39.00

Za poliljate, ki presegajo Desettiso Dinarjev ali pa Dvatiso Lir dovoljume poseben znesku primeren popust.

Nekazila, ne krazjavna pisma izvrhajemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.00.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4087 New York, N. Y.

je edino slovensko podjetje v New Yorku, ki ima vplačan, predpisani kapital za izvrševanje poslov državne banke, ter se v skladu s postavo zamore imenovati banka.

Prisvet v letu 1925 je znašal \$3,992,975.47, v besednik: — trizmilijona - devetsto devetsto sedemdeset in štiri deset tisoč dolarjev in 47 centov.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedel in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališke naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

ROCKEFELLER

Pred par dnevi je praznoval John D. Rockefeller obletnico svojega rojstnega dne. Še par let, pa jih bo devetdeset.

To obletnico je praznoval po strogem predpisu in načrtu. Zjutraj je zgodaj vstal, nato je šel k maši, po maši je delil med vaske otroke čisto nove desetice (ne deseteke), opoldne je použil mleko, popoldne pa igral golf.

Stari Rockefeller je tipičen produkt nove zemlje, katera gre navzgor in nizdol, vprek in šir v ekstreme.

Tako tipičen produkt, kot je delavec, ki ne zasluži za svoje deset ali dvanaest urno delo niti toliko, da bi se be preživel, kam šele svojo družino.

Čudovitemu ustroju Združenih držav preti od dveh strani ogromna nevarnost.

Ne morda od Japonske ali Evrope, pač pa od ljudi Rockefellerjeve sorte in od trpinov, ki so premalo plačani za svoje delo.

KOČEVARJI

Neki slovenski klerikalni poslanec je izposloval Kočevarjem nemške šole. In tudi kočevski uradi imajo pravico do gotovo meje uradovati v nemškem jeziku.

Dotični klerikalni poslanec je to storil v svoj lastni prid (pri volitvah šteje vsak glas) obenem pa tudi Kočevarjem dobro.

Kočevarjev ne more nihče smatrati za Jugoslovane, dasiravno so že tisoč let v naši sredi.

Nemški vladarji so pošiljali pred davnimi stoletji v naše kraje kaznjence, kot je naprimer pošiljala Anglija svoje v Avstralijo in jih pošiljala Francija še dandanašnji na Hudičev otok Gvinejskega otočja.

Kaznjenci so začeli sredi dolenjskih pragozdov graditi kočje, in iz izraza "koča" najbrž izvira tudi oznaka "Kočevar". Ohranili so nekako nemško narečje, ki ga razen Kočevarjev živ krst ne razume, najmanj pa Nemci.

Nekateri govore pravo nemščino, in kadar delajo s Slovenci kupčije, jim tudi slovenščina še precej gladko teče.

Pod Avstrijo so uživali vse mogoče dobrrote. V svojem dunajskem stricu so imeli močnega zaščitnika. Počeli so, kar se jim je izljubilo. Avstrijska vlada jim je šla v vseh ozirih na roko.

Samo en primer: poldrugi milijon Slovencev ni imelo pod Avstrijo niti ene slovenske srednje šole.

Peščica Kočevarjev je pa imela gimnazijo. In pripetili so se slučaj, ko je bilo v sedmem in osmem gimnazijskem razredu samo pet ali šest kočevskih študentov, katere je poučevalo osem profesorjev. Na vsakega pol študenta je prišel en profesor.

Toda to je bilo pod Avstrijo. Po vojni so se razmere precej preuredile. Nemško uradništvo je pobralo šila in kopita ter se preselilo s Kočevskega v nemško republiko. Slovenski pouk je bil v šolah nasilno uveden. Uradovanje slovensko, vse slovensko.

Naši "državniki" in politikaši so kleli Italijane, ker so začeli zatirati naš jezik na Primorskem, istočasno so pa zadovoljno meli roke, češ, le po njih, po prokletih nemčurjih kočevskih.

In sedaj je zavladalo pri politikaših strašno ogorčenje, ker so dobili Kočevci nazaj nekaj svojih nemških šol.

Na to ogorčenje se bodo Italijani prej ali slej sklicevali.

Rekli bodo: "Kaj čakate? Vi ne privoščite Nem-

cem v vaši sredi šol, od nas pa zahtevate, da bi slovenske Primorce na rokah nosili?"

To je argument, proti kateremu je vsak boj nemo-goč.

In Italijani imajo proti Jugoslaviji še dosti takih argumentov.

Kaj počno jugoslovanske oblasti z Nemci na Štajerskem, kaj uganjajo z Madžari v Banatu, kaj z Bolgari v srbskem delu Macedonije...

Tisti, ki išče pravico, mora biti čistih rok.

Čist mora biti kot angelj, pa jo bo še težko deležen, ker je dandanes pravice tako proketo malo na svetu.

Jugoslavia irredenta.

Oproščen.

Urednik "Goriške Straže" P. Kemperle je bil pred goriškimi sodiščem oproščen obtožbe glede na zaplenjeni članek "O pravem činu in na pravem mestu". Branitelj dr. Steechina je poudarjal, da Slovenci ljubijo svojo narodnost in svoj jezik enako kakor Italijani ljubijo svojo narodno samobitnost. Ni misliti, da bi se Slovenci odrekli svojemu jeziku in narodnosti, kakor niso tega storili tisočletja tekom svojega več ne go tisočletnega bivanja v teh krajih.

Gregorčičevo sliko

so morali odstraniti na ukaz orožnikov iz neke boljše restavracije v Ajdovščini. Izginiti je morala s stene tudi reklama Ljubljanske kreditne banke.

Ker so peli slovenske pesmi, so bili nekateri fantje iz Ročinja pred sodiščem v Kanalu obsojeni na globo 20 lir vsak.

V Idriji

je bilo končno izvršeno imenovanje zdravnika za konsorcijsko bolnišnico. Imenovan je kirurg dr. N. Fr. Braggion.

V kratkem bo imenovan zdravnik za okoliške občine.

"Rafica"

se imenuje društvo za varstvo in razširjanje italijanske kulture v inozemstvu. Prvi minister se izredno zanima za odgovore mest na njegov apel za okrepitev društva. Tako je dobila tudi Reka poziv za prispevanje "Italici".

List "La Vedetta d'Italia" misli, da se mora pokazati, kako razume Reka svoj delikatni položaj na meji. Ali se je položaj na Reki že tako poboljšal? Člani "Italice" so treh vrst: redni s prispevki po sto lir, stalni s prispevki po 5000 lir, in "benemeriti" s prispevki po 50.000 lir. Koliko bo slednjih na Reki?...

Fašistovska svoboda.

Po naredbi tržaškega prefekta je bila zaplenjena "Istrska Rijec". Dopoldne so prišli v tiskarno politični organi, ki so pobrali vse dotiskane izvide ter jih odpeljali na tovornem avtomobilu.

Nadaljne prijave sodnji radi poučevanja slovenščine.

V Zatočinu je bila prijavljena sodnja četvorica priprostitih kmečkih deklet, češ, da so vzdržavale tajno šolo. V resnici so le pomagale pri učenju otrokom svojih sorodnikov in sosedov, kar je že sploh lepa navada naših deklet, ki varujejo in poučujejo našo dečo. V Črnicah so naznanili radi istega vzroka sodnijski oblasti gđe. Kosovelovo.

V Brdih

so imeli letos že štirikrat točo. Zadeta so bila sedaj zlasti doljenja Brda. V nekaterih krajih je skoro ves pridelek uničen.

V Štandrežu

pri Gorici je bila velika slavnost. Praznovali so tridesetletnico bralnega in pevskega društva. Udeležba je bila obilna. Sodilevali so tudi pevski zbori iz sosesčine. Prevodnja Komel je pripravila za 30. letnico slavnostno pesem, ki jo je imelo izvajati 80 pevcev, ali goriska oblast je zadnji trenutek prepovedala to proizvajanje. Zakaj? Slavje v Štandrežu je poteklo mirno in dostojno. Za društvo ima pevovodja Komel velike zasluge.

Šolska politika.

Šolski oblasti hitijo z odpravo slovenskih razredov. Na Repenturju v sezanskem okraju je oblole slovenski učitelj, ki je poučeval v višjih razredih, ki so še slovenski, in težko, da bo mogel tekom leta zopet prevzeti pouk. Šolski nadzornik Vasselli je po prizadevanju sezanskega fašista nastavljal na mesto oblolega slovenskega učitelja italijansko učno moč tako, da je s tem školskim letom odpravljen slovenski pouk v vseh razredih.

Pred kratkim je tržaški odbor društva "Dante Alighieri" daroval 550 italijanskih knjig desetim školskim knjižnicam na Krašu. Izročitev se je izvršila na slovesen način v Sezani v prisotnosti podprefekta, podestata, odbornikov "Dante Alighieri", šolskega nadzornika in seveda zastopnika fašista.

Avstrijski režim je zapiral šole Jugoslovonom v Primorju v korist, piše "Gioriale d'Italia". Neverjetno je to, da se nekateri Italijani tako boje resnice in tako radi potvarjajo zgodovinska dejstva. V Gorici smo imeli samo italijanske osnovne šole, kajti slovenska šola ob periferiji mesta Podturnom ni mogla priti v poštev. Slovenci so se borili dolga leta za šolo v mestu, slednjič jim je mestni zastop s pomočjo vlade odkazal za šolo staro kasarno na kraju mesta, kamor ni mogel nihče iz mesta pošiljati svojih otrok.

Prošnjo slovenskih staršev v Trstu za mestno šolo je tržaški mestni zastop odklonil. Vloga na ministrstvo proti tej odklonitvi je ležala na Dunaju neresena še ob poginu Avstrije; poslana je bila tja leta 1894! Tako je avstrijski režim pospeševal slovensko šolstvo! Slovenske šolske prošnje so tičale med akti po uradih, prošnje za otvoritev Leginih šol so se pa hitro reševale! Zelo lepo bi bilo in častno tudi, la bi se naučili v Rimu pisati resnico. Kar se zgradi na laži, to se sesuje prej ali slej!

V Komnu na Krasu

je umrla po težki in mučni bolezni vohbe sposlušavca Karolina Vičič, vojena Strelkoj, mati šolskega upravitelja v Pušavi Stanka Vičiča

Smrtna obsodba.

Te dni je v b) v Stipu končan proces proti roparski tolpi, ki ima na vesti več umorov in požigov. Obravnava je trajala teden dni. Slavko Jovanovič in Stojan Stojčević sta bila obsojena na smrt, Petar Miletič in Ilija Ristovič pa vsak na dvajset let težke ječe. Na pet let ječe je bil obsojen Zlata Nikolč. Več obtožencev je bilo oproščenih.

Druga klopota grofu Bethlenu.

Prvo in dejansko klopoto je pridelal grof Bethlen Ivan Justh, nečak bivšega voditelja madžarske Justhove stranke in ne Veer, kako so poročale prve bizopjave. Toda na isti dan je dobil grof Bethlen še eno drugo in mnogo bolj težko klopoto, pa če prav ni bila ta fizična. Ko je bila namreč debata o Madžarski v svetu Lige narodov končana, se je grof Bethlen zahvalil Svetu za trud. Toda niti eden ga ni pogledal in ko je odšel ga ni nihče pozdravil. Vsi so samo listali po svojih aktih. Tako je bilo razločno povedano za ves svet, da je falsifikatorjem pošten človek ne obneje.

Plemenito dejanje amer. organizatorja

Amerikanec, ki je v dveh letih uredil madžarske finance, ni hotel sprejeti nebenega plačila. — Plačo je podaril madžarski vladi, češ, naj jo uporabi za reveže.

BUDIMPESTA, Madžarska, 30. junija. — Ameriški ekonomski izvedenec Jeremias Smith, ki je pred kratkim zaključil reorganizacijo madžarskih financ, je dal ob svojem slovesu madžarskemu narodu na razpolago svojo plačo v znesku \$100.000, katero je zaslužil tekom svojega dveletnega delovanja na Madžarskem.

Finančni izvedenec iz Bostona je rekel ministrskemu predsedniku, grofu Bethlenu, da želi za svojo službo le prijateljstvo in priznanje madžarskega naroda.

Ko je izročil grof Bethlen Mr. Smithu pred njegovim odpovedanjem ček za dveletno plačo, se je razvil naslednji pogovor:

Smith (ki je odklonil ček): — Uporabite ga v dobrodelne svrhe. Reže vaše dežele ga bolj potrebujejo kot jaz.

Bethlen: — To je vendar plača za vašo dveletno službo.

Smith: — Edina plača, za katero se brigam, je priznanje in prijateljstvo madžarskega naroda.

Bethlen: — Znesek je vključila država čez kot izdatek in tega ni mogoče izpremeniti.

Smith: — potem vpišite v svoje knjige ta denar kot dar ameriškega naroda za madžarski narod.

Smith pa ni odklonil le plače, temveč se odrekal tudi vsaki o. škodnini za izdatke, katere je imel tekom svojega dveletnega bivanja v deželi, čeprav ni bogat. Ko je grof Bethlen opozoril na to, da bi smatrala madžarska vlada za veliko čast, če mu pokloni visoko odlikovanje, je rekel Smith:

— Če storite to, vam tega ne bom nikdar odpustil. Vaše prijateljstvo in priznanje sta mi dragocenejša kot pa vsa odlikovanja.

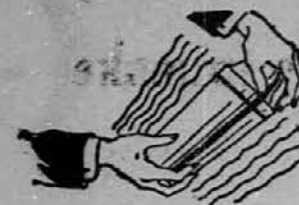
Jeremias Smitha je imenovala Liga narodov komisarjem madžarskih financ.

Napovedal je vnaprej, da bo stala Madžarska v dveh letih na lastnih nogah. Njegovo delo je bilo tako uspešno, da je mogel sporočiti dne 5. junija Ligi narodov, da so madžarske finance v izvršnem stanju.

Smitha so v madžarskem parlamentu slavili kot rešitelja Madžarske.

Sarcomor 16letne deklice.

V Beogradu si je na Kočutnjaču 16-letna deklica Nadežda Šubičeva poglala kroglo v levo senco. Ko so pasanti slišali strel, so pohiteli na kraj nesreče. Deklica je izpregovorila še nekoliko besed, potem pa je izdihnila. Šubičeva je bila zaročena z nečim oficirjem. Šla je v smrt radi nesrečne ljubezni.

Takojšnji čokoladno-mlečni mešanec doma!

Napravite ga hitro in lahko z Wilbur Instant Cocoa Cubes. Okusen kot vsak mlečni mešanec, ki ga kupite v trgovini. Vprašajte svojega grocerja.

Lzpremembra koledarja pred Ligo narodov.

Izvedenci Lige narodov so baje proti uveljavljanju leta s 13 meseci. — Načrt dolga svetovni praznik koncem junija.

ZENEVA, Švica, 30. junija. — Izvedenci Lige narodov glede reforme koledarja so vedno bolj proti načrtu, da bi moralo biti leto razdeljeno na trinajst mesecev enake dolžine, mesto sedanjega sistema dvanajstih mesecev. Na temelju tega sistema naj bi imel vsak mesec osem in dvajset dni. Dan, potreben, da se izpolni 365 dni, naj bi dodali koncem decembra kot 29. dan, s čemur bi postal osmi dan zadnjega tedna v letu.

Novi trinajsti mesec naj bi bil vrinjen med meseca junij in julij ter naj bi dobil ime solnčnega polnega meseca. Za prestopno leto določa načrt vrinjenje posrednega dneva koncem junija, ki naj bi bil znan kot mednarodni praznik.

Komitej, ki je že dosegel poskusni dogovor, da naj se Velikonoč določi na drug nedeljo meseca aprila, bo dobil najbrž še dva nadaljnjega načrta za reformo koledarja.

Ta dva načrta bosta predložila Willis Booth, amer. delegat pri komiteju, ter zastopniki katoliške, pravoslavne in angleške cerkve. Prvi bi ohranil koledar tak kot je ter le določil stalen datum za Velikonoč. Drugi načrt pa bi revidiral sedanje mesce tako, da bi vsako četrtletje vsebovalo 91 dni in da bi se vrnilo poseben dan potom dogovora.

Tatovi v Križanski cerkvi.

V Ljubljani sta se zadnje čase zopet pojavila dva nevarna tatinska zlikovca, ki se specializirata na cerkvene tatvine. Obiskala sta v metu in okolici že več cerkva, vendar sta bila skoro povsod preprodena in sta imela srečo le v Križanski cerkvi, kjer je bilo izvršnih zadnja dva tedna že več tatvin. V nedeljo popoldne je cerkovnik Karel Polek opazil iz straže kapele dva okrog 16-letna mladeniča, ki sta naglo odšla. Z njima sta ga opazila. Polek je hitel za njima, vendar sta bila zlikovca umejša in sta izginila kot da bi se udrla v zemljo. Vrnivši se v kapelo, je cerkovnik ugotovil, da sta mladeniča s ponarejenim ključem odprla železno puščico in pobrala iz nje zopet vso gotovino, kakor že parkrat poprej.

UGODNA PRILIKA in DOVOLJ ČASA

POSLUŽITE SE JE.

Za vse zneske, ki jih prejmemo kot vlogo na "SPECIAL INTEREST ACCOUNT" do

13. julija,
plačamo po 4% obresti že od
1. julija,

nato se pa vloge zopet prično obrestovati s prvim vsakega meseca.

Ako še nimate naše vlozne knjižice, preskrbite si jo sedaj. Vlogo lahko pričnete že z zneskom \$5.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Peter Zgaga

Vsak trgovec ponuja svojo sobo. Nekateri tako, nekateri drugače.

Newyorške izložbe so svetovno znane. Nekateri so že tako vabljive in mične, da mora človek obstati par trenutkov ter občudovati duha modernega oglaševanja.

Po nekaterih izložbah na Broadwayu razkazujejo žive ženske no vo modo. Ponekod je videti v izložbah divje in domače živali, ribe, premikajoče se slike itd.

Trgovci tekmujejo med seboj, kateri bo dal svoji trgovini večji zunanji sijaj in večjo privlačnost.

Umevno je, da tudi mesarji ne zaostajajo. Človek z očmi požira steake, ki jih vidi po mesarskih izložbah.

Zadnjič je v Downtownu neki mesar jako vabljivo opremil svojo izložbeno okno. V izložbi je bilo najmanj petdeset spring-čikene, lepo postavljenih druga ob drugi. Sredi je bila pa ogromna prasičeva glava. Z enim očesom je gledala, drugo je pa imela napol zaprto kot da bi mežikala in vabila mimoidoče. V rtiču ji je tičala zakrivljena fajfa, napolnjena s tobakom.

Mimo je prišla rojakinja.

Dolgo, dolgo je ogledovala prasičjo glavo. In ko je opazila fajfo v prasičevem rili, se je udarila po čelu rekoč:

— Lej, lej, kmalu bi bila pozabila. Stari mi je naročil, naj mu kupim pajklee tobaka...

Bliža se četrti julij. Otroci že sedaj streljajo z najrazličnejšimi pripomočki, dasiravno je prepovedano.

Toda kaj sta mar otrokoma prepoved in postava?

Bilo je v veseli družbi. Sedeli so v vrtni uti, na mizi je bila pa neizogibna galona sladke vinske kaplje.

Pa pride domači sinček in prosi očeta pet centov za kapselne. Oče je držal kozarec v roki, naglo ga je zvrnil v grlo, požugal je fantu in vevlačno rekel:

— Ali ne veš, da postava prepoveduje streljati...

Fant je potrpet odšel, gospodar pa je nanovo natočil kozarec. Trčili so in pili.

To je le majhen dokaz, da je nekaterim dovoljeno kršiti postave, nekaterim pa ne.

Se to bi bilo treba omeniti: oče, ki je prepovedal sinčku majhno pištolo, je bil pozneje nabit kot kanon.

Pred leti so bili drugačni časi. Tako je naprimer francoski list "L'Opinion" objavil leta 1770 naslednjo vladno odredbo:

"Vsaka ženska, ki moškega podanika njegovega Velikanstva zaplete v zakonsko mrežo s tem, da svoj obraz lepotiči belo in rdečo ali pa si z dišavami, esencami, umetnim zobovjem, nepravimi lasmi, modrci ali volnenimi podlogami predurja svojo naravno zunanost, se radi varanja stavi pod obtožbo. S temi sredstvi prisileparjeni zakon pa se razveljavi".

Če bi bila dandanes ta odredba le par dni veljavna, bi bile vse ženske, od trinajstega pa do osemdesetega leta v arestu. In razveljavljeni bi bili večinoma vsi zakoni, ki so bili sklenjeni zadnjih dvajset let.

V New Yorku je zastavkalo nad trideset tisoč izdelovalcev ženskih oblek.

Zahtevajo primeren delovni čas in primerno plačo.

Gospodarji nočejo ničesar slišati o tem.

Ženske pa pravijo: "We don't care!"

Današnja moda je že taka, da je ženskam vseeno, če je še kje kakka obleka naprodaj ali ne.

Da le izdelovalci pangeljev in nogavic niso zastražkali, pa je dobro zaenkrat.

Če to pa šlo tako naprej, bodo pa tudi to lahko pogrešale.

Majors E. Massard: Iz življenja glasovite špijonke.

(Nadaljevanje.)

— To opravite spodaj v pisarni, se je oglasil ravnatelj.

Mata se je pogledala v ogledalo, popravila lase in spregovorila osorno:

— Gospoda, pripravljena sem! Eskorta je stopila na hodnik.

Mata Hari je šla za njo med zagovornikom in pastorm. Pred odhodom ji je hotel paznik zvezati roke.

— Ne dotikajte se me! — je vzkliknila ogorčeno. — Ne trpim, da bi se me kdo dotaknil! Sestra Marija, dajte mi roko!

Spreved je krenil na pot. Mata je šla zelo hitro. Stopili smo v pisarno.

Mata je sedla, slekla rokavico in začela pisati pisma. Pisala je dobre četrte ure.

— Gospod, — se je obrnila k zagovorniku, — vzemite ta pisma in jih oddajte na pošto. Samo pazite, da ne zamenjate naslovov. To bi utegnilo povzročiti mnogo rodbinskih skandalov.

Pri teh besedah se je razposajeno zasmejala.

— Pazite torej, da ne zamenjate naslovov!

Mata je stopila na dvorišče. — Avtomobil je že čakal. Sedla je zadaj, kraj nje pastor, spredaj pa sestra Marija z neko drugo usmijenko. Vojaki je sedel k šoferju. Plesalka se je vedla ves čas tako, da drugih varnostnih ukrepov ni bilo treba.

Začelo se je povelje za odhod. V prvem avtomobilu so sedeli vojaki, v drugem Mata, v tretjem jaz, v četrtem zdravnik in zagovornik. Peti, rezervni avtomobil je bil prazen.

Ko smo prišli na morišče, smo začudeni opazili, da sedi v njem šest oseb.

Vozili smo počasi. V bližini Palace de Nation nas je naenkrat obkrožilo dvajset novinarskih avtomobilov. Ko smo krenili naglo v drugo smer, so bili gospodje zelo naporjeni.

Kar je res, je res — Mata Hari je šla v smrt neverjetno mirno in hladnokrvno. Vsi smo se čudili njeni močnatosti.

— Komedijantka je, — se je oglasil nekdo. — Zagovornik jo je nalagal, da bodo vojaki streljali s praznimi naboji, kakor v "Toseli". Zato je tako mirna. Sirota misli, da je ne bodo ustrelili, ker ima ljubčke v najvišjih krogih.

— To so smešne čenče, — sem odgovoril dotičnemu gospodu. — Plesalka prav dobro ve, da se ji bliža zadnja ura. Ko je odklonila zdravniški pregled, se je prav dobro zavedala, da je zavrgla zadnje resnično sredstvo. Ako bi bila izjavila, da je noseča, bi se morda v zadnjem hipu rešila. Sicer pa ji je zagovornik pred odhodom iz kaznišnice sam povedal, kam jo peljemo.

Molče smo nadaljevali pot. Besede so nam zastajale v grlu in vsi bi bili veseli, če bi bila vsa ta mučna stvar že za nami. Ni lahko zadržati živemu človeku vrv okoli vratu ali pognati kroglo v utripajoče, življenja željno srce, pa naj bo to srce še tako zakrknjeno. Krvnikov kruh je trd in grenak.

Naša križeva pot se je bližala koncu. Avtomobil so krenili na slabo cesto, kjer smo morali voziti zelo počasi. Nebo so zastirali gosti oblaki — iz daljave so se

razlegale v mlado jutro tovarniške sirene.

Kmalu smo zagledali usodni steber, strašno leseno lestvo, ob kateri se spusti divna kurtizanka v venost. Vojaki so stopili v tri vrste in napravili kare. Avtomobil z obsojenko je zavozil v neposredno bližino stebra.

Pastor je stopil iz njega prvi. Bil je zelo razburjen. Mata Hari je stopila iz avtomobila sama. Obrnila se je in pomagala sestram izstopiti. Človek bi mislil, da gre na morišče pastor, tako je bil bled in prepaden.

Dva vojaka sta stopila k obsojenki, da bi jo potegnili k stebri. Toda plesalka je energično krenila preprečiti njuno nakano.

— Ej, sestra Marija, držite me krepko za roko!

Vojaki so stali tri korake pred njo.

— Mirno! Pozdrav na desno! — je komandiral poveljnik.

Mata Hari je ta zadnja čast gnila. Kakor princesa, ki pregleduje paradno stotnjo, je šla dostojanstveno mimo vojaškega kordona in se klanjala na vse strani.

Bobni so ropotali, gole sablje so se zalesketale v mraku in strasna predsmrtna parada je bila končana.

Obrojenka stoji še kakih deset metrov od stebra. — Stoji in smešlja vojakom. Morda vidi v duhu pred seboj dolgo vrsto ljubimcev, ki so se naslajali nad njenim divnim nežnim telesom, morda se hoče posloviti od njih, ki so ji bili vse življenje vse in ki jim je dala vse, kar more dati strastna ženska moškemu? Ali pa se je oglasila vest, ki je silila to moderno Mesalino, da se nasmeje vojakom zato, ker jih je poslala nevidna roka pravilnosti, da je kaznujejo za vse njene grehe? — Kdo bi mogel pogledati v dušo, stojičo na pragu večnosti, kdo ve, kaj se godi v teh strašnih trenotkih v kraljestvu človeških misli in kdo bi se drznil motiti samogovor pod križem stoječega duha?

Naenkrat se je Mata Hari obrnila k sestri Mariji, rekoč:

— Zlaj je vse končano! Nervozno je umaknila svojo roko. Zagovornik jo je prestrigel in poljubil. Pastor ji je podelil zadnji blagoslov, nakar so jo potegnili vojaki k stebri.

Vod vojakov je stopil pred obsojenko. Jetniški paznik ji je hotel zavezati oči, toda Mata Hari ni pustila. Bohinjar ji je ponudil črno ruto, da bi si zavezala oči. Tudi to je odklonila. Pastor je še vedno molil. Vsi smo stali nervozni. Zadnje dejanje grozne tragedije je bilo predolgo in prenapeto. Končno je pastor končal svojo molitev.

Poročnik je dvignil sabljo in zapovedal:

— Gotovi!

Vojaki so pomerili.

Mata Hari se je smehljala. — Zadnji smehljaj zadnji publiki. 2 roko je poslala zagovorniku in pastoru poljub.

Obe sestre sta klečali in molili za njeno dušo.

— Pali!

Zadnelo je dvajset streliv in Mata Hari se je zgrudila na tla. Truplo je ostalo nepremično. Podčastnik je meril v uho tako, da se je lobanja razletela.

Doktor Soche je stopil k truplu in odpel na prsih pokojnice haljo.

— Smrt je nastopila vsled strela v srce. — je izjavil in si obrisal okrvavljene roke.

Sestra Marija se je približala pokojnici in ji smela s prsta prst. Bil je zadnje darilo zadnjega ljubčka.

— Ali vzame kdo truplo? — je vprašal kapetan Thibault.

Nihče se ni oglasil. In tako smo položili plesalkino telo v leseno krsto in odpeljali na bližnjo postajo. V Parizu so odnesli truplo v anatomske institut, kjer je služilo medicinem kot učni pripomoček. Tako je končala svoje burlesko življenje Margareta Zelle ali z drugim imenom Mata Hari. Star je bila 41 let. Pač tragična usoda krasičice, ki je videla nred seboj na kolenih nešteto ministrov

MORNARIŠKI DAN

UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.

Te dni so na Long Beachu pri New Yorku z velikimi svečanostmi proslavili Mornariški dan. Oficijelnemu programu so sledile vsakovrstne igre na obali. Na sliki vidite skupine deklet, ki mečejo s pomočjo plahete mladega mornarja v zrak.

Perzijski diktator.

Novi perzijski vladar se je sam označil kot Mussolini bližnjega vzhoda. Ta primera velja kot državni program. No, Riza Khan je prelast mnogo bolj dramatično in orientalsko preteklost kot Mussolini. Začel je namreč kot navaden razbojnik. Ta poklic je seveda zelo oddaljen od Mussolinijevega poštenega učiteljstva, a treba je upoštevati razmere.

Perzijski razbojnik so obče priznani družabni razred, ki prav dobro izhaja iz oblasti. Riza Khan je filozofiral poleg tega o krivici tega sveta in o pravici reveža do premoženja bogatašev. Šah ga je celo izgnal iz Perzije na zahtevo ruske vlade, ki je slutila v Rizi nevarnega anarhista. Nato se je pričela svetovna vojna. Riza, ki je le slabo čital, je stopil kot prostovoljec med kozake generala Staroselskega. Izpočetka je stal kot zastava med konjati, potem pa se je odlikoval v postal praporščak. General Barotov, ki je zvezal rusko in angleško (mezopotamsko) fronto, je v teku treh let povzegal Rizo do polkovnika.

Po prihodu boljševikov se je ruska vojska žalostno razpršila. Riza pa se je podal na čelu treh tisoč konjenikov v Teheran in tam napravil red. Bil je vojni poveljnik prestolice, poveljnik perzijske vojske in končno vojni minister. Leta 1923 ga je medžilis (perzijski parlament) imenoval za ministrskega predsednika. Prestolonaslednik Mohamed Khazan Khan je kmalu zlezel pod klop. Riza Khan je postal gospodar desetmilijonskega naroda, in ozemlja, ki po velikosti presega Nemčijo.

S svojo železno pestjo je resnično kmalu napravil red. Dežela Leva in Solnea sedaj zopet napreduje po dolgoletnem zastoju. Riza je izbral odsotnost Rusov v severni Perziji in je pridobil Angleže s tem, da jim je prepustil

generalov, poslanikov in drugih odličnih mož. S prestola jo je vrgla usoda na morišče, kamor ni segla moč njenih ljubimcev. Očala je v večnost, kakor odide vsi ki jim je namenjena nasilna smrt. Najhujši udarec, ki sploh more zadeti človeka, je prenesla ta ženska s čudovito hladnokrvnostjo in močnatostjo. Na morišče je stopila tako mirno, da smo jo vsi občudovali. Kaj čuda torej, da njeno smrtjo ime Mata Hari še ni bilo izbrisano?

Nemci so imeli med vojno po vseh državah volunke, ki so jim posiljali informacije o važnih vojaških ukrepih zavezniških držav. Prednost so dali v volunturno vedno ženskam, ker so se dobro zavedali, da ženska vedno doseže svoj cilj tam, kjer moška zvižaja popolnoma odpove. Ženska tudi ne računa z nevarnostjo, ki ji preti v takih slučajih, ker je že po naravi lahkomišelnja. Zanimivo je, da je vodila celo nemško vojnisko "akademijo" meka ženska.

(Konec prihodnj.)

Irak, ki bi ga tako rad zasedel turški Kemal paša. Obiskal je Pariz, kjer se je naučil francoščine in kjer je celo pričel slikati pokrajine. Francoski častniki so mu pomagali zmanjševati angleški vpliv. Tisoči mladeničev študirajo v Evropi, da postanejo uradniki. Zapadni kapital, ki zaupa Rizini vladi, je ustvaril na tisoče tovarnih in rudnikov. Vojna reforma je dala deželi 400.000 mož broječo stalno armado s perzijskimi častniki. Francozi delujejo le v perzijski akademiji generalnega štaba. — Brezobzirno so bili uničeni ostanki fevdalizma. Številni napol odvisni khani so izgubili moč in političen vpliv. V Teheranu je bilo obseženih do dvajset teh vladarjev med njimi tudi krvočolčni knez Kurav. Simko in bogati Kučuk Khan, katerega so hoteli izriniti boljševiki kot nasprotnika Rize.

Ulemi, muslimanska duhovščina, nekoliko postrani gledajo novega vladarja, ki je javno obsodil mnogoženstvo. Toda Riza si je znal pridobiti ljudstvo s tem, da si je nadel ime "Pehlevi", po starem iranskem jeziku, v katerem je pisana "Šah-Name", knjiga perzijskih junakov. Prejšnja dinastija Kadzurov je bila tujeja turškega pokolenja in Riza je znal izriniti to okolščino. Končno je treba omeniti da so dobili odstavljeni Kadzuri lepo odpravnino. Nekdanji šah Ahmed ima v Parizu prav zabavno življenje in ne pogrša denarja. Seveda imajo vzhodni vladarji navadno veliko brezobzirnih sovražnikov toda sedaj je Riza Khan na višku svojih uspehov. Naj pride karkoli Perzija mu bo vedno hvaležna, ker je obvaroval njeno samostojnost v tako nevarnem vojnovnem času, ko je tako brezobzirno premikala Antanta meje.

Morilec Krajcan pomiloščen.

Morilec Krajcan v Zaječaru, ki je bil obsojen na smrt in bi se moral izvršiti te dni njegova justifikacija, je bil v priznanju njegove velike požrtvovalnosti, ker si je dal odvzeti spolne žleze, s katerimi je potem tamkajšnji kirurg dr. Kolesnikov izvršil na nekem svojem ostarelem tovarišu posredno operacijo, pomiloščen.

POZOR ČITATELJI!

Naročila za Vodnikovo družbo smo te dni odposlali. Za to leto ne sprejemamo nobenih naročil več. Tudi kdor bi sedaj direktno naročil knjige iz Ljubljane, ne bo videl svojega imena v družbinem imeniku. Mi smo sicer naročili nekaj iztisov več, katere bomo razprodali, ko bodo knjige dospele v Ameriko. To naj blagovolijo rojaki vpotevati.

Uredništvo.

NAPRODAJ

6 hiš po 2 familiji, 5 in 6 sob ter verando; kurjava na paro, največja kopališča in kuhinje. Pridite pogledat. — Anton Bremec, Marion Ave. & Ramsey Street, Middle Village, L. I. (3x 25 & 29)

ESTABLISHED 1847 .WILLIAM KENNELLY, INCORPORATED REAL ESTATE AUCTIONEER

Berkeley Heights, N. J., je ---

V okrožju zone 20 milj, in samo ena ura vožnje iz New Yorka; 14 milj od Tube postaje v Newarku;

Baš v črti, kamor se Newark razširja; V Watchung Mountains okrožju, na višini 500 čevljev;

Samo par minut hoje od Berkeley Heights postaje Delaware, Lackawana and Western R.R. Sredi poti med Summit in Plainfield

Prodanih bo na

Javni Dražbi -- 475 Lotov

ZNANIH BERKELEY HEIGHTS PARK, UNION COUNTY KOT N. J.

Prostor je ob Union Avenue, College Avenue in sosednjih cestah. Sredpota med Summit in Bernardville v osrčju Watchung Mountains. Samo par sto čevljev od Springfield Ave., glavne prometne žile predmestja New Jersey poleg jerseysega vhoda novega prometnega predora.

RAZPRODAJA SE BO VRŠILA v PONDELJEK, 5. JULIJA

ob dveh popoldne v lepem ali slabem vremenu na mestu pod velikim šotorom Umestne omejenosti. 70% na hipoteko. Brezplačne lastninske police. ZASTOPNIK JE VSAK DAN NA POSESTVU. PIŠITE PO ZEMLJEVID.

Lastniki bodo pomagali kupcem postaviti hiše po lahkih pogojih. KAKO SE PRIDE NA POSESTVO: Vzemite Hudson Tubes na 33. cesti in 6. Ave., ali v Hudson Terminal na Cortlandt Str., ali ferry z Barclay Street do D. L. & W. postaje v Hoboken nato pa Lackawanna vlak do Berkeley Heights postaje. Pojdite proti jugovzhodu na Union Ave., par minut do prostora. Z AVTOMOBILOM: Vzemite katerikoli ferry preko Meadowsob Newark Turnpike do Market Street, Newark, po Market Str. do Springfield Ave. do Berkeley Heights, zavijte na levo na Plainfield Ave., v Berkeley Heights preko železniške proge, nato pa na desno na Union Ave. do prostora. Plainfield in Summit Ave. buri vozijo mimo Springfield Ave., par sto korakov vstran od posestva.

149 Broadway WILLIAM KENNELLY Telephone Hanover 1020 New York City Incorporated

Starokrajska porota.

MARIBORSKA POROTA.

Roparski zavratni umor.

Ker je še vsem prebivalcem mariborskega in ptujskega okraja dobro v spominu zločin, ki je bil izvršen nad Rihardom Rosenfeldom, trgovcem z deželjnimi pridelki v Podvineh, je bila dvorana že ko ob začetku nabito polna. Na zatožni klopi sedi član družbe Žlahtič & Čič, ki sta bila nedavno obsojena. 27 letni Franc Kajič iz Bočjana, okraj Krško, oženjen, steklanski pomočnik. Obtožen je, da je najet od Ivana Žlahtiča, dne 4. februarja 1922 v Podvineh in družbi s Francetom Čičem večkrat samil z velikim nožem Riharda Rosenfelda in prsi v namenu ga usmrtiti in prilastiti si njegovo premoženje.

Obtožnica pravi: Dne 4. februarja 1922 je bil trgovec Rihard Rosenfeld z Brega pri Ptiju v svojem skladišču v Podvineh zavratno umorjen in oropan. Zadožil je šest vbojnikov v desno stran in enega v levo prsno stran, enega v desno stran trebuha; rane so bile do 25 cm dolge - globoke. — Smrt je nastopila vsled izkrvavitve.

Tisti dan, približno ob času, ko je bil ta zločin izvršen, so videli prebivalci v bližini Rosenfeldovega magazina in trgovine dva sumljiva individuja. Umora je bil obtožen Alojz Polak in porotno sodišče ga je v Mariboru dne 21. septembra 1922 obsodilo na smrt na vešilih. Pozneje mu je bila smrtna kazen izpremenjena v dosmrtno ječo.

Alojz Polak se je dolgo časa trudil, da bi dosegel obnovitveno postopanje, toda njegov trud je bil zaman, dokler ga ni rešil Čič, ki je bil obsojen, kot znano, z Ivanom Žlahtičem radi roparskega umora družine Mikl v Studeneh pri Mariboru, na smrt na vešilih. — Par dni pred usmrtitvijo pa je Čič, ker je videl da mu ni nobene rešitve več, razkril, da je Riharda Rosenfelda umoril on skupno z obtoženim Franc Kajičem, h čemur ga je najel večkratni morilec Ivan Žlahtič, ki ima nad šestnajst umorov na vesti.

Franc Kajič je bil nato aretiran ter je takoj priznal, ne da bi vedel, da je že Čič priznal umor in da je tako odpadel vsak dvom o odkritosčnosti Čiča in njegovega priznanja.

Vsled tega je državno pravdnstvo samo predlagalo obnovo sodnega postopanja zoper Polaka in je bil Polak umora oproščen.

Umor se je izvršil etako je: Žlahtič je napravil načrt za umor.

Najel je zato Čiča in Kajiča, s katerima se je seznanil v kaznišnici. Izrečno je še poudarjal Čiču, da se on tega umora ne sme udeležiti, ker ga ljudje poznajo in ker dela za Rosenfelda pohištvo. Nato je dal svojima tovarišema Čiču in Kajiču namočena navodila in orožje za umor, vsakemu po eno brašeno pilo.

Čič in Kajič sta šla po določnem načrtu poprej enkrat k Rosenfeldu ter mu ponudila veliko množino jaje, ki jo je bil Rosenfeld tudi pripravljen kupiti. — Rekla sta, da jih pripeljeta čez dva dni in naj se založi z denarjem. Dne 4. februarja 1922 sta prišla oborožena v njegovo skladišče. Ker ga še ni bilo tam, sta stopila morilec v bližnjo gostilno in popila pol litra vina. Ko je Rosenfeld prišel, sta šla k njemu; malo sta počakala, da je odpravil dve stranki. Nato sta mu rekla: — Jajca, ki ste jih naročili, pripelje voznik. Mora biti vsak čas tu. — Vsi trije so se postavili tako, da so gledali proti oknu, da vidijo, če je varno zanje. Ko sta roparja videla, da ni nikogar v bližini, sta planila nanj. Prvi je skočil na njega Kajič, ga prijel za vrat in mu izpodbil noge; takoj nato je pokleknil nanj Čič, nakar sta ga jela zbadati s pilami. Pri zbadanju se je Kajič skrivila pila. Bržčas je zadel na kost. Mrtvo žrtev sta zavlekla v skladišče v neki kot (dejanje se je izvršilo v pisarni), jo oropata, zaklenila vrata in zbežala v gozdu; tu sta si razdelila plen.

Zavratni morilec Kajič priznava umor, pravi pa, da je bil prti-

moran to storiti, ker je bil prisegel Žlahtiču. Pravi, da se je prisega zgodila z istimi ceremonijami kot na sodišču. Samo da je bil tam Žlahtič bel obločen. Iz tega sledi, da je bil čin izvršen popolnoma po načrtu, hladnokrvno in s preudrkom.

Porotniki so stavljenošim vprašanje, ali je obtoženec kriv, da se je, najet od Ivana Žlahtiča, dne 4. februarja 1922 v družbi s Fr. Čičem R. Rosenfelda v namenu ga usmrtiti in nato oropati, dejansko lotil, soglasno potrdili, nakar je bil Franc Kajič obsojen na dosmrtno ječo. Na vprašanje predsednika, ali ima kaj pripomniti, je rekel, do bi mu bila ljuba smrtna kazen, kot pa dosmrtna ječa...

Rada bi izvedela kje je moj brat ANTON ČUŽ. Pred 13 leti je bival v Alliquippa, Pa. Kdor izmed rojakov kaj ve o njem, naj mi poroča, ali naj se pa sam oglasi svoji sestri: Josephine Čuž iz Podbež, sedaj Barbo, 15511 Saranac Rd., Cleveland, Ohio. (3x 1,2,3)

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

DRUGO SKUPNO POTOVANJE V ITALIJO in JUGOSLAVIJO preko TRSTA s parnikom PRESIDENTE WILSON dne 6. JULIJA, 1926.

Parnik je bil popolnoma prenovljen in je sedaj kurjen z oljem ter ima 4 razrede: PRVI, DRUGI, POSEBNI in TRETJI RAZRED. VOZNI list III. razreda stane do Trsta \$95.00, za tja in nazaj pa \$162.00. Vozni list za takozvani "POSEBNI" razred stane do Trsta \$120.00, za tja in nazaj pa \$214.00. Vozni list za II. razred stane do Trsta \$135.00, za tja in nazaj pa \$243.00. Vojni davek \$5.00 je priložen pri vseh cenah. Otroci so v III. razredu do 1. leta prosti, od 1. do 5. let plačajo četrtnino; od 5. do 10. leta plačajo polovico.

Potniki bo spremljal naš uradnik skozi do Ljubljane, paši na prtljago in gledal, da bodo potniki brezskrbno in zadovoljno potovali. Kdor je namenjen potovati, naj se čimprej prikladi ter piše na pojasnila na:

Frank Sakser State Bank 82 Cortlandt Street, New York

Otroci ljubijo RUNKOMALT

IN RUNKOMALT je dober za otroke. To je njihov roden kosček mleka s sladkorjem in Runkomaltovo čokolado. — RUNKOMALT je hranljiva vrednost, prebavnost ter okusen "čokoladni okus". Samo pravec, niso tar serviranja. Vprašajte grocerja. Runkomalt Brothers, New York

Po široki cesti življenja

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

57

(Nadaljevanje.)

Vera je sedela nepremično poleg nje in njene oči so sledile anežinkam, dočim so se njene misli pečale s preteklostjo in sedanjostjo. Dedščina kot taka je ni brigala, čeprav je v svoji mladosti trpko občutila pomanjkanje denarja in posvetila blaga. Veselilo pa jo je, da bo mogla skrbeti s tem, kar je podedovala, za ljubljeno moža.

V slučaju, da ostane do moje smrti zvesta strežnica, — je nadaljeval justični svetnik. — Za ta slučaj prosim svojega bratranca, Emila Hersketa, naj si izbere kak dragocen kos mojega pohištva za spomin in za svojo sestrino Georgino določam pristnega Rembrandta v veliki dvorani. Za Hilda pa določam doto iz sredstev moje žene do zneska 30.000 mark. — Sledili so podpisi testamentarja in priča.

Justični svetnik je prenehal in Georgina se je dvignila, tresoč se od sda, kajti podaritev slike se ji je zdela kot roganje.

— Se en trenutek, — milostljiva, — je rekel justični svetnik ter obrnil list. — Prosim, tukaj se nahaja še kodičil, sestavljen štiri leta pozneje ter se glasi:

— Če bi se hotela moja žena zopet poročiti, neglede na to, s kom, naj izgubi mojo hišo, zemljišča in vse moje premoženje ter lahko zahteva le postavno določeni del. K temu pripisuje mi sili domneva, da se lahko tako lepo ženo kot je moja, ljubi in vzame radi nje same in o tem se bo uverila le tem potom, če ne prisese s seboj v zakon tudi mojega velikega premoženja. Ta moja odredba zasluži njegovo polno hvalo, ker ima s tem v rokah merilo za svoje morebitne snubače. — V takem slučaju naj pripade celo moje premoženje izključno le Hildegardi.

Justični svetnik je zakašljal ter zopet zganil papir v stare gube. Smrtni molk je ležal nad zbrano družbo. Prehitro in preveč nepričakovano je prišel ta preobrat. Le državni svetnik je ohranil toliko priznanosti duha, da se je primerno poslovil od justičnega svetnika. Vera je sedela tiho in molče, kot poprej.

Konečno, ko so bili sami, pa je skočila Georgina pokoneci.

— Ali ti nisem rekla tako, Vera? O, moja slutnja! — Se iz svojega groba mora izjaviti Lorenc kako peklensko hudobijo in to mu je prav podobno, Vera.

Njena lica so žarela, oči se blestele in sočutje z Vero je nikakor ni moglo tako razburiti. Kako drugačen pa je bil stari Hersket! Prijel je Vero za obe roki.

— Uboga ženska, — je rekel. — To te pa ne sme brigati, kajti kdor te ljubi, ne bo vpraševal po tvojem denarju.

Hvaležno se je ozrla vanj, kajti njegove besede so pomenjale tolažbo zanjo, ne da bi vedela zakaj. Ter Velp je stal v njenih očeh preveč, da bi mogla le z eno mislijo dvomiti o čistosti njegovega mišljenja. Moreči občutek, ki ga je imela, je mogel vsled tega veljati le spominu na Konrida. Domnevala je, da ga vidi zopet pred seboj, njegovo grlo in hudobno lice. Vsled tega se je tudi prestrašila, ko je položila Hilda svojo roko na njeno rame.

— Saj mi ne zameriš tega testamenta, Vera, kaj ne? — je rekla Hilda, s solzami v očeh.

Gospa Konrid se je nežno nasmehnila.

— Želim ti vso srečo k dedščini, Hilda. Nikomur je boljše ne privoščim kot tebi.

Državni svetnik pa je šel medtem parkrat po sobi gorindol, s povešeno glavo ter rokama na hrbtu.

— Če pomislim vse natančno, — je rekel končno ter obstal, — se da napasti čeli kodičil, Vera. Lorenc ni bil pred štirimi leti duševno več popolnoma zdrav, kar lahko potrdi tudi dr. Šrat. To se da napravljati. Govori enkrat z njim o tej stvari ter dvigni takoj ugovor.

Državni svetnik je bil popolnoma razburjen, ko je govoril to. Po svoji naravi je bil preveč dostojen in pošten, da bi se za trenutek mislil na to, da bi očitna krivica lahko prinesla njemu samemu nekaj dobička. — Ali pa ti je mogoče ljubše, da se informiram jaz sam? — je nadaljeval, ne da bi občutil pritiska pristov svoje žene.

— Ne, dragi Emil, tega ne smeš storiti. Kako moreš misliti na to, da bi jaz vpriporila poskus, da omajam testament Lorenca? Njegov je bil denar in po svoji lastni volji je razpolagal z njim. Jaz se hočem podrediti. Pusti stvar kot je, Emil.

— Mislim, da si nepraktična, Vera, — je rekel, — in ljudje bodo očitali to meni samemu. Konec koncev pa je še vedno dovolj časa, da se razpravlja o tem, in sicer takrat, ko se boš hotela poročiti.

— In sicer z možkim, ki bo zahteval tvojoto doto, — se je vmešala Georgina. — Vsakdo se ne poteza za denar in ti ostaneš kljub vsemu še vedno dobra partija.

Hilda je stala pri oknu ter tiho jokala vase. Zdelo se ji je, da je ustvaril testament nepremostljiv prepad med njo in Vero.

Ko se je zračilo, je prišel Ter Velp. Z burno utripajočim srcem in polna nemira ga je pričakovala. Odkar ji je bila vzeta mirna samozavest, da se mudi celi dan v njegovi bližini, je občutila neko mučno brenpenje, ki jo je popolnoma vrglo iz njenega običajnega tira. Ter Velp se je zdel njenim ostrim očem izmučen in raztresen in to jo je še bolj vznemirilo.

— Ali ti kaj manjka, dragi? — je vprašala, ko ga je prišla za roko ter potegnila bližje k sebi.

— On pa je molče zrl v tla.

— Da, — je rekel končno. — Da veš takoj, se je upanje na ojačenje moje roke izkazalo kot precej varljivo. Delal sem, a ni šlo. Komaj pol ali tričetrt ure in to je premalo za ustvarjanje duha, ki se takrat šele razgreje. Na ta način bo moja arenska slika komaj gotova do jesenske razstave, kajti računam sem pravzaprav le še z dvema mesecema dela.

Nikar ne izgubi poguma, Henrik, — je prosila iskreno. — Vse pride boljše kot pričakuje človek. Zaenkrat je bilo mogoče nevarno delo.

— Da, da, draga, — je odvrnil raztreseno. — Pustiva sedaj to in pripoveduj mi o slovesnem objavljenju testamenta. Škoda, da me ni bilo poleg.

Vera se je stresla.

— Bilo je strašno Henrik. Cela preteklost je postala zopet živa pred mojimi očmi. — Prenehala je, kajti nenkrat se je spomnila, da si je predstavljala celo svoje življenje s Henrikom le v ter knežjih dvoranih, polnih luksusa. Kako bo sprejel Ter Velp to, kar mu je moralna sporočilo?

Nobena luč ni še imela. Felparski mrak je napolnil njeno

mišno sobo s sencami in vsled tega ni videla njegovega obraza, ko je govorila. Čeprav pa je že davno umolknila, je sedel še vedno mirno in nepremično. Konečno pa se je vzravnil, zaskrpal s svojimi zobmi ter rekel ježno.

— Lopov! Toraj se mu je vendar posrečilo vriniti se med nju celo po svoji smrti. Ali ne misliš, da je mogoče najti pravno sredstvo, s katerim bi si ti priborila svoje?

— Emil je govoril o tem, — je odvrnila skoro nedušno. — Velik strah jo je namreč naenkrat prevzel.

— No, vse ni še izgubljeno, srce. Poslušaj se bom prve prilike, da govorim podrobno o tem z državnim svetnikom.

— Rekla sem Emilu, da se odpravim temu koraku. Na tem denarju ni bilo nikdar nobenega blagoslova.

Ter Velp je molčal za trenutek.

— Draga, kako moreš biti tako nepraktična, — je rekel končno mirno. — Lahko si na ta način velikodušna, a pošteno si zaslužila, da si absolutna dedinja premoženja svojega moža. Ali mu nisi žrtvovala svoje mladosti? In skoro mene samega?

Njeno srce je utripalo vedno burnejše.

— Henrik, če me ljubiš, kaj ti more biti za to, če podedujem njegov denar? Prav tako sva lahko srečna v nekoliko bolj omejenih okoliščinah.

Vstal je ter prišel hoditi po sobi gorindol.

— Zakaj govoriš o meni, Vera? Meni je vseeno, kajti kako te ljubim in pogrešam, sem občutil šele v zadnjih par dneh, — a jezi me in me dela naravnost blaznim, da je našina zveza zopet preložena za mesece, dolge strašne mesece.

— Zakaj? — je vprašala vsa prestrašena.

— Ker sem preveč ponosen, da bi sprejel tako žrtev od svoje žene, ali ne razumeš? Če se radi mene odpoveš običajni okolici, in svojemu razkošju, potem naj bi vsaj delila z menoj mojo slavo in mojo zlato žetev. Jaz te nočem potegniti navzdol, draga, jaz te nočem. Ko bo dogotovljena moja arenska slika, ko bo izpolnjeno moje pričakovanje, potem bom prišel ter te zahteval kot svojo last z visoko dvignjeno glavo, — a do takrat morava počakati.

Stal je sredi sobe, visoko vzravnan in čeprav je tema skrivala njegove poteze, je vedeila natančno, kako je izgledal sedaj, z bleščajočimi očmi ter očarljivim smehljajem. Hitro je vstala ter ga objela.

— Henrik, moj dragi Henrik, vse hočem prenesti, le ne zapusti me, kajti na tem bi umrla.

On se je glasno zasmejal.

— Jaz zapustiti tebe? Kot da bi mogel, tudi če bi hotel! Cel svoj tvoj ter le ne vem, kako naj prenašam ta novi čas čakanja.

Tekom celega onega večera si je moral Henrik misliti: — Če bi le bila malo bolj razumna! — Vera pa je bila že pripravljena, da na tistem blagoslovja kodičil Lorenca, kajti z veliko radostjo je občutila, da jo ljubi Henrik le radi nje same.

(Dalje prihodnjič.)

Eduard Knoll:

"Allez!..."

— Allez! ...

Ta kratki ukaz pred skokom, pred saltom, je bil prvi spomin Nore iz enoličnega, papočenega življenja njenega destinata brez vesolja. Bila je to prva beseda, ki so jo spregovorile njene slabe ustnice, in vedno, tudi v spanju so bili s tem klicem zvezani določni spomini: mrla cirkuska arena, smrad iz hleva, težak konjski galop, glasni udarci dolgega bica in peščena bolelost njegovega udarca, bolelost, ki takoj zamori vstajajoči strah.

— Allez! — In ona skoči.

Nora je ravnokar 16 let stara in zelo lepa devotka. Tedaj je skočila z nivojskega trapeza, zgrešila mrežo in padla v pesek arene. Nesli so jo nezvestavo v garderobo. Tu so jo tresli po stari cirkuski navadi po hrbtu, da bi prišla k zavesti. Odprla je oči in zastokala, izpahnjena roka jo je močno bolela. — Publika je razburjena in hoče zapustiti cirkus, — so ji rekli kolegi, — pojdite in pokažite se jim! — Pokorno je razstirila ustnice v nasmeh, se dvignila, toda po dveh korakih je zavpihla in se zavrtela. Bolečine so neznošne. Tedaj jo zgrabijo močne roke in jo sunejo pred zastor.

— Allez! ...

V praznem cirkusu je tema in mrak. Zarki zimskega solnca komaj prodirajo skozi stekleno kupolo in se slabo svetlikajo tu in tam na rdečem žametju in pozlačeni ložah. V sredi maneže stoji majhen mož s cilindrom na glavi. Konci njegovih črnih brk so skrbno ostrokončasti. Dolgo vrvi zavazuje okoli pasu majčkenega petletnega dekleta, ki se vsa trese v razburjenju in mraku. Konjalec, ki ga vodi hlapec ob barjeri, hrza. Iz njegovih nosnic valovijo dolgi valji bele pare. Mala Nora sliči, kako nervozen je konj in se še bolj trese. Tedaj zgrabiča možni roki otroka in ga brez napora posadita na konjev hrbet, ki nosi široko usnjeno blazino. Norini ročici se zagrebejo v konjevo grivo, nato zapre oči, tako da ne vidi nič drugega kot bliskovito se vrteči, bneizrazni krog. Mož s cilindrom hodi v maneži, poka s koncem svojega bica baš pred konjevo glavo in vpije:

— Allez! ...

Obklečena v triko, a z golimi, suhimi rokami stoji na zibajočem se trapezu pod cirkusko kupolo. Pod njo visi z glavo navzdol čokrat mož, s koleno na drogu trapeza. Obklečen je v rožasti triko z zlatimi solzicami, njegovi lasje so pazno počesani in namazani z dišavami; njegov izraz na obrazu je čenčičen. Svetlo se blešče elektrificirani luči. Tedaj dvigne mož svoje roke, jih razširi, njegov oster pogled zadene Noro. In v zaplosku s rokami. Nora se hitro skloni naprej, do se vrže v te močne roke — o, kako tesno bo zdaj stotim gledalci! — toda železen mrak ji zmrza sroce, oklene se tesnih vezij, burjena. Zadnje nedolžna neod-

ločnost jo je zadrževala. Toda Menotti je močno prijel njene komolce. V njegov glas je bila živalska strast in ozvenelo je kakor neizprosno akrobatov ukaz, ko ji je zašepetal:

— Allez! ... In šla je.

Eno leto je potovala z njim od mesta do mesta. Imela ga je za menavadno, višje stvar, za boga. Na njegov ukaz bi se bila vrgla v ogenj. Pazila je na njegove briljante in kolajne, če je nastopil, oblačila in slačila maj je triko, — skrbela za njegovo garderobo, pomagala mu pri dresuri podgan in prašičev, mazala njegov surovi, živalski obraz s cold-creamom, in — verjela trdno kakor skala na njegovo svetovno slavo. Če je bil sam z njo, ni vedel, kaj naj govori z njo in sprejemal je njena strastna ljubimkanja z blaziranim obrazom nasičenega človeka, ki še vseeno dovoljuje, da ga obožujejo.

Po enem letu se je je častivredni, slavni mož naveličal. Njegovi trudni pogledi so se vrgli na neko angleško akrobatino, ki so jo imenovali "kraljico zraka". Postal je brutalen do Nore, pogosto jo je oklofotal v garderobi pred očmi arštev in hlapecov, če je kaj pozabila. Ona pa je prenašala vse to kakor zvest, dober pes.

Kopčno je rekel Menotti nekega večera po predstavi, ko so ga "prvga dreserja sveta" izžvižgali ker je nekega psa preveč pretepel. Nori s trdimi besedami, naj na mestu spravi stvari in gre k vragu. Ubogala je, obstala pa je na vratih njegove hotelske sobe, se obrnila in ga proseče pogledala. Tedaj je skočil Menotti k vratom, jo sunil z nogo in zapvil:

— Allez! ...

Toda že dva dni jo je vlekle nazaj k svojemu bogu kakor psa, ki je bil pretepen in vržen na cesto. Zavrtelo se ji je, ko je potirčinčno rekel, da je gospod Menotti ne more sprejeti, kr je pri njem neka dama.

Nora je šla vseeno in obstala pred njegovo sobo. Da, šla je, s njegov mlačni glas in vmes gručič smeh "kraljice zraka". Odprla je vrata.

Rdeče tapete, semintja pozlačeni trakovi, prodirajoča luč elektrike, kup sadja in steklenice v srebrnih posodah, močni parfumi, duh vina, dim cigaret — vse to jo je omanilo; potem pa se je vrgla na akrobatino in jo je parkrat udarila s pestjo v obraz. Akrobatinja je zarula ljuto sta se spoprijeli.

Ko se je Menottiju komaj posrečilo, da je spustil obe ženski narazen, se je vrgla Nora pred njim na kolena in ga prosila, naj jo vzame zopet k sebi. Menotti jo je sunil od sebe, stopil z nogami na njo in hropel z zamolklim živalskim glasom:

— Poberi se, sicer te dam po hlapecih vreči na cesto!

Dvignila se je tresoč.

— Ah! Če je pa tako, — je jecala, — če je pa tako —

Zagledala je odprto okno. Hitro je skočila na okno in se sklonila (samo z rokama se je držala na zunanjem robu).

Globoko apodaj so brenčali avtomobili po asfaltu, kakor da so čudne majhne živali. Trotoar se je bleščal moten in moker od dežja in se bleščetal v cestnih svetilkah.

Norini prsti so postali mokri; zdelo se ji je, da se ji hoče sree razpočiti; strahen strah jo je prevel, toda oprostila se ga je. Zaprla je oči, globoko vzdihnila, dvignila roke preko glave in zavpila z vrščen in do mozga segajočim glasom:

— Allez! ... in izgnila je v globočino.

Angleška ima okoli dvesto tisoč mož, zmognih za vpoklice k vojni mornarici. V mimih letih stane vojna mornarica 35 milijonov funtov. — En sam moderen dreadnought stane dva milijona funtov šterlingov. Vsek velik top na taki ladji stane 10.000 funtov in vsak izstrelak 80 funtov. Sklozi dimnik velike vojne ladje bi lahko petlali s svetlim vagonom.

Kretanje parnikov - Shipping News

6. Julija:	PRESIDENTE WILSON, TRST: — SKUPNI ZLET: Columbus, Cherbourg, Bremen.	21. Julija:	Mauretania, Cherbourg.
7. Julija:	Aquitania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.	22. Julija:	Hamburg, Cherbourg, Hamburg.
8. Julija:	Olympic, Cherbourg; Deutschland, Cherbourg, Hamburg.	24. Julija:	Paris, Havre; Homerie, Cherbourg; Belgeland, Cherbourg, Antwerp; Muenchen, Cherbourg, Bremen.
10. Julija:	Olympic, Cherbourg, Hamburg; York, Bremen.	27. Julija:	Resolute, Cherbourg, Hamburg.
13. Julija:	Relance, Cherbourg, Hamburg.	28. Julija:	Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
14. Julija:	Barengia, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.	29. Julija:	Westphalia, Hamburg.
17. Julija:	Majestic, Cherbourg; France, Havre; Pennland, Cherbourg, Antwerp.	31. Julija:	Zeeland, Cherbourg, Antwerp; Bremen, Bremen.

Zastopniki "Glas Naroda"

Zastopnik kateri so pooblašeni nadzirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda".

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rejakom oplo pripravljamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za eno leto \$8.00; za pol leta \$3.00; za štiri mesece \$2.00; za četrt leta 1.50. Naročnina za Evropo je \$7, za ono leto.

California: San Francisco, Jacob Lantia.

Colorado: Pueblo, Peter Cullig, John Germ, Fr. Janesh; Salida, Louis Costello; Walsenburg, M. J. Bayuk.

Indiana: Indianapolis, Frank Zupančič.

Illinois: Aurora, J. Verbič; Chicago, Joseph Blush; Cicero, J. Fabian; Joliet, Mary Bamlich; J. Zalete, John Kren, Jos. Hrovat; La Salle, J. Spelich; Mascoutah, Frank Augustin; North Chicago, Anton Kobal; Springfield, Matija Barborich; Waukegan, Frank Petkovšek.

Kansas: Franklin in okolice, Anton Seljak; Kansas City, Kans., Fr. Žagar.

Maryland: Kiltaniller, Fr. Vodopivec.

Michigan: Detroit, Ant. Janežič.

Minnesota: Chisholm, Frank Gouše; Ely, Jos. J. Peghel; Eveleth, Louis Gouše; Gilbert, Louis Vessel; Elling, John Povše; Virginia, Frank Hrvatic.

Montana: Kila, Gregor Zobeč.

New York: Gowanda, Karl Sternbach; Little Falls, Frank Masla.

Ohio: Barberton, John Balant; Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger, Louis Rudman, Anton Simčič, Math Stanjak; Girard, Anton Nagode; Lorain, Louis Balant in J. Kums; Niles, Frank Kovogšek; Youngstown, Anton Kikelj.

Pennsylvania: Ambridge, Frank Jakše; Bensmer, Louis Hribar; Braddock, J. A. Germ; Broughton, Anton Ivacek; Claridge, Fr. Tushar, A. Jerina; Conemaugh, V. Rovinšek; Krayn, Ant. Tauželj; Export, Louis Supančič, Geo. Previč; Forest City, Math Kamin; Farrell, Jerry Okorn; Imperial, Val. Petercel; Greensburg, Frank Novak; Homer, City in okolice, Frank Earenchak; Irwin, Mike Paushek; Johnstown, John Polanc in Martin Koroshetz; Luzerne, Anton Osolnik; Midway, John Žust; Moon Run, Fr. Machek in Fr. Podmilšek; Pittsburgh, Z. Jakše, Ig. Magister, Vinc. Arh in U. Jakobich; Presto, J. Demshar, Reading, J. Pezdire, Steelton, A. Hren; Turtle Creek in okolice, Fr. Schirfer; West Newton, Joseph Jovan; Willock, J. Petercel.

Wisconsin: Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos. Koren; Racine in okolice, Frank Jelen; Sheboygan, John Zorman; West Allis, Frank Skok.

Wyoming: Rock Springs, Louis Tancher.

POZOR ROJAKI!

Prosti ponik glede državljanstva in priseljevanja je vsak četrtak in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli št. 62 Hester & Essex Street, New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR za leto 1926

Cena 50c s poštnino vred.

s naročilom pošljite znakove ali money order na:

"Glas Naroda"
82 Cortlandt St.,
New York, N. Y.

Prav vsakdo -

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda".

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebo, da je natančno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih zamoremo dati vsled naše dolgoletne izkušnje vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvostanske parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naseljske postave ki je stopila v veljavo s 1. Julijem, 1924, zamorejo tudi nedržavljan dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebo tudi delj; tozadnja dovoljenja izdaja generalni naseljski komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje posredno v stari kraj glasom najnovejše odredbe.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike, ali svoje iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščeni v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroka do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. Stariši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov pa imajo prednost v kvoti. Pisla po pojasnila.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

FRANK SAKSER
STATE BANK
82 CORTLANDT ST., NEW YORK

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je lepo in trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.